

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' Isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. núm. 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals Cuba y Puerto-Rico 16 rals, Estranger, 18 rals.

SUBLEVACIO NÚMERO 3514.

o guanyem per sustos: tant aviat nos creyem en una bassa d' oli, com nos trobém sobre un volcá. Ja sabém qu' Espanya es la terra clàssica dels pronunciaments; pero aixó no justifica que dos cops cada senmana, per un tres y no res. y ab la major frescura, 'ns clavin entre cap y coll la notícia d' una nova insurrecció que anyadir á la llarga llista de las que, per desgracia, il·lustran la historia patria. Lo que acaba de succehir á Madrid es de lo més estupendo y garrafal que puga donarse. Fa ja sis dias que s' ha realisat, y encara no hem pogut retornarnos de la sorpresa.

Uns ho califcan de sublevació seria; altres creuhen que ha sigut una insigne tonteria; altres, finalment, s' ho miran com un enigma. Nosaltres som d' aquestos. ¿Qué ha passat?

Feya alguns dias que circulavan ab marcada insistencia rumors, més ó menos fundats, sobre la proximitat d' un moviment en sentit reaccionari.

Molts ho donavan com á cosa certa, altres se 'n reyan; pero 'l rumor se sostenia, y hasta en la atmósfera s' hi sentia aquell malestar precursor de las grans catástrofes.

Se parlava de misteriosos viatjes de certas personalitats, se feyan combinacions extravagants; en fi, la fantasia extenia las alas y cadascú s' arreglava la solució de la xarada á la seva manera.

Debém fer constar que nosaltres no hi posém ni hi trayém, ni sabém res: nos limitém á donar una ullada retrospectiva pera deslindar bé la situació.

De repent, lo dilluns, comensan á arribar de Madrid telégramas oficials, que prompte foren del domini públich, donant compte de que acabava d' abortar una sublevació militar, iniciada en aquella capital á mitja nit del diumenje.

L' ansietat era general. ¿Quina era la bandera dels sublevats? ¿Tenia relació aquell moviment ab los rumors que d' alguns dias á aquesta part circulavan?

Ningú ho sabia; y com que ningú ho sabia, tothom deya lo que li semblava bé.

- Es un complot zorrillista—deyan alguns.
- ¡Cá! Més aviat será alló altre,—responian molts.
- La bolsa ha baixat tres enters.
- No senyor: no més que 80 céntims.
- Pues vaja; sent aixis, aixó no haurá sigut res més que una gran jugada á la baixa... ¡Vet'aquí l' alsa d' aquets dias!

Entre tant anavan venint telégramas y més telégra-

mas de Madrid. Y á pesar de tot, lo dupte subsistia de la mateixa manera: lo crit dels sublevats no apareixia prou clar.

Las autoritats donavan com á cosa certa 'l carácter zorrillista del moviment fracassat; pero fora de la afirmació de las autoritats, no hi havia res que ho comprovés.

Extractant del cúmulo de noticias confosas y contradictorias que han vingut de Madrid lo que sembla ja probat, aném á fer una relació brevissima de lo que allí ha succehit.

A las deu de la nit del diumenje, quan los soldats del regiment de caballeria d' Albuera donavan lo menjar al caballs, entraren en las cuadras alguns sargentos, donant ordre de prepararse per sortir.

Varios soldats van posarse á cridar ¡Viva la República! y als pocs moments noranta d' ells sortian á caball sense ordre ni concert.

Tot aixó succehia en lo quartel de Sant Gil, célebre ja per una intentona parecuda que hi tingué lloch pèl juny de 1866.

Mentres tant en un altre departament del mateix quartel s' amotinava la tropa d' infanteria del regiment de Garellano y 's dirigia també al carrer, capitanejada per un oficial declarat de reemplaés dos dias avants.

Siga ab lo propósit d' apoderarse del quartel dels Docks, siga que 's pensessin ser secundats per la artilleria allí aquartelada, lo cert es que 'ls sublevats varen dirigir's hi, atravesant casi bé tot Madrid.

Rebuts, segons pareix, á tiros y observant al mateix temps la proximitat d' una columna que 'l capitá general havia ja organísat pera perseguirlos, los sublevats llensant crits y disparant ab més ó menos freqüencia, varen encaminarse á la estació del ferrocarril del Mitj-dia.

Los soldats d' infanteria y alguns paysans que 's diu los acompanyavan, varen obligar als empleats de la linea á preparar un tren cap á Alcalá ab lo propósit de dirigir's hi, com en efecte van verificarho immediatament.

La caballeria va escaparse en distintas direccions, convensuda de la persecució de que era objecte, encaminant'se uns á Vallecas, altres á Vicalvaro y altres á Villaverde.

Entre tant las autoritats, passat lo primer moment de sorpresa, havian ja organísat varias y fortas columnas, que 's llensaren sense perdre temps en persecució dels fugitius.

Una de las primeras victimas del moti, fou lo conde de Mirasol, coronel del regiment d' artilleria acantonat en los Docks. Al dirigir'se precipitadament al quartel pera posarse al frente dels seus soldats, rebé una descarga que 'l deixá mort instantáneament.

També morí 'l brigadier Velarde. Aquest militar anava en cotxe, quan los sublevats varen interceptarli 'ls pas, obligantlo á baixar y disparantli després dos ó tres tiros, dels quals morí pocas horas més tart al Hospital.

Hi ha hagut, segons se diu, altres morts y ferits, encara que de la confusió que reyna en tots aquets

aconteixements, es impossible treuren de moment la veritat.

¿Qué ha sigut dels sublevats? Acorralats rápidamente per forsas numerosas, uns aqui altres allá, no han tardat gayre en caure en mans dels seus perseguidors, y 's pot dir que quatre horas després de realisat lo moviment, no 'n quedavan res més que alguns fugitius y las desgraciadas victimas de que hem parlat.

En los primers instants va dirse que 'l jefe superior de la sublevació era 'l brigadier Villacampa, després va sonar lo nom de 'n Mariné...

Pero al cap de vall lo que resulta positiu es que positivament no se sab res.

L' enigma continúa en peu. S' assegura que 'ls sublevats cridavan ¡Viva en Zorrilla! ¡viva en Salmeron! y ¡viva la federal! Es molt possible; pero aixó en resú no proba gran cosa. ¡Es tant complicada la comedia motinesca! ¡S' han vist tantas trampas y tantas falsificacions en aquestos negocis!

A pesar dels dias transcorreguts, ho repetim, la cosa no 's veu prou clara. Es indispensable que 'ls fets se depurin y que 's desvanixin certas nebulositats.

Avuy com avuy debém limitarnos á ser cronistas. Ni la indole del succés ni las extranyas circumstancias que 'l rodejan, nos permeten embrancarnos en judici que després podrian resultar desacertats.

Lo que ha passat sembla que ja ho sabém; pero nosaltres insistim encara en preguntar, com al principi:

—¿Qué ha passat?

FANTASTICH.

SOGRA Y NORA

ESGRACIADA la casa que 's queda sense amol deya la Sra. Tuyas, una bona dona que al tornar de plassa, s' havia entretingut al Pla de la Boqueria á fer petar la claca ab la Sra. Mercé, una antiga ve-hina seva, del mateix bras qu' ella.

—¿Y aixó per qué ho diu, Sra. Tuyas?

—Pero ¿que no sab lo que passa á casa 'ls Xambons? ¡Ay senyor, y quinas tragerias! ¡Si tot lo barri 'n vá plé!

—Conti, dona, conti. ¡Qué vol que sápigas jo, pobra de mi, si visch al altre cap de Barcelona!

—Donchs vaja, li diré tot. Vosté ja recordará que aquesta familia eran procuradors y administravan un gran patrimoni, que se la passavan d' alló més bé. Perque, filla, entre 'l tant per cent de la procura y las ganguetas, que may ne faltan, estavan com uns reys.

—No me 'n parli. Es lo que jo deya sempre al veure 'l rumbo de aquella casa. Hi ha gent que tenen més sort de la que 's mereixen.

—Donchs tot alló está á punt d' acabarse.

—¿Qué 'm conta!

—Qué s' hi farà. Desavinensas entre la sogra y la nora.

—Miri, Sra. Tuyas, jo no 'm fico may ab ningú;

pero sempre ho havia dit: la jove no hi estarà bè en aquesta casa. Perque escolti, aixó ja 's coneix...

—Y tant com se coneix. Encare, mentres l' hereu era viu, passisse. Veritat es que aquell minyó era un xiquet alegre, y alló ¿sab? *Tantas veo tantas quiero*. La pobra jova passava mo't mal viure; pero ell sabia sossegaria, y si avuy renyian dema feyan las paus.. pero la sogra... ¡Oh, la sogra!... ¡Quina donat! No ha donat pas poch que dir ab las sévas cosas... Sembla mentida a la séva edat...

—Y tal si sembla mentida. ¿No 's recorda d' aquell rebombori d' anys endarrera, que hi va tenir que intervenir tot lo veynat?

—Vaya si me n recordo.. No vá haverhi poch escándol per la gracia de Déu. Donchs, miri, al cap d' uns quants anys, quan l' hereu va ser gran, y va posarse *al frente* de casa séva, ella va tornar. Veji ¡qui havia de pensars-ho! Ella prou volia governar; pero l' hereu sabia tallarli las alas. Com si 'l sentís: sempre li deya: «Voste, mare, vagise'n a passeig, mengi y diverteixis; pero ab las cosas de la procura no s' hi fiqui: de aixó jo me 'n cuidó y ningú mes.» Y vellaquí, Sra. Mercé, que 'l xicot va caure malalt... molt malalt... cregui que feya llastima. Pero 'ls séus dependents li pintavan la sigouya per no disgustarlo, y en lloch de ferlo queda al llit, li deyan qu' estava molt bó y que no s' enca parrés que aquella tós no seria res.

—¡Si qu' es una picardial!

—Y tant, que l' hereu un dia vá morir-se sense dir Jesús, y abandonat com una bestia.

—¡Verge santíssima!

—Y are vé 'l hò. Pot contar quin desori vá haverhi en aquella casa. Tot era tirarse a la cara la mort del hereu. —Que si 'l noy s' ha mort es perque no l' has cuidat prou. —Que si vostè no li bagueis donat tants disgustos encare fora viu. Y la sogra per un costat, y las cnyadas per l' altre y la la viuda gemegant en un recó, ja li dich jo, Sra. Mercé que alló era un quadro que feya plorá y riure a la vegada.

—Y ella, la viuda, m' han dit que vá quedá embrassada?

—Si senyora, si, y que segons lo pacte que tenian fet ab l' amo de las fincas qu' administran, la procura havia de guardarse per quan fos gran lo noyet qu' encare havia de neixe.

—¡Ay!... Ja 'm figuro 'l paper qu' en tot aixó hi faria la sogra, ella qu' es tant ambiciosa..

—¡Ca, no s' ho pot imaginar!... ¿Sab quina n' ha fet al últim? Ha deixat abandonada a la jova, que vá tot lo sant dia plorant pels racons, trista y perduda. La pobra no sab lo que li passa. Los dependents de la casa encare li donan comptes; pero hi ha qui sospita que alguns de sota má s' entenen ab la sogra.

—Y aquesta que fa?

—Lo de sempre. Tot sovint corra món, fent gala per tot arreu de aquell rumbó que tant poch escau en una mare que porta dol pel seu fill. A tothom diu que ha sigut procuradora, y tornarà a serho 'l dia que li dongui la gana. Molts dels séus parents la rodejan y li fan la cort ab l' esperansa d' explotarla dema que 's giri la truya altra vegada. Miri, Sra. Mercé, mentres la jove, malalta de tristesa, s' está morint, la vella riu y fa grans festas. Mentres la jove, tancada a casa, no gosa a piular, ella se 'n vá per las hisendas y fa tractarse com si fos la verdadera mestressa.

—¡Si qu' es escandalós!

—¡Oh! Y encare sapigués lo que 's diu...

—¡Qué 's diu, Sra. Tuyas?

—Si 'm promet no ferho corre, li diré, pero per mor de Déu no 'm comprometi.

—Fugi d' aquí ¿que som nens?

—Donchs hi sentit a contar que la vella s' entén ab los guardas de las hisendas per doná un cop de má y quedarse ab la procura si 's plau per forsa. Asseguran que n' hi ha uns quants de decidits qu' están disposats a tot: que contan ab l' ajuda d' una pila de pinxos d' aquells que no miran sinó qui 'ls paga, y que 'l dia menos pensat hi baurá la de Sant Quintil..

—¡Jesus, Maria, Joseph! Pero ¿y l' amo del patrimoni, qué hi diu a tot aixó?

—Ay, Sra. Mercé, ¿que no sab vosté qu' aquest pobre es un calsassas?

—¡Ah!.. Li juro a fé de Mercé, que si jo 'm trobés al seu puesto, aixó no succehiria.

—¡Si, jal, que faria vosté?

—¿Que faria diu? Esqueixaria 'l contracta de la procura, y diria:—¡Ala, fora procuradors!.. No vull escándols... Desd' avuy l' amo soch jo, y bè ó malament jo 'm poso al frente del patrimoni, que per malament que ho fassa, sempre me l' administrare millor que tots los procuradors, per més Xambons que sigan!

P. K.

as primeras noticias del complot del quartel de Sant Gil arribaren a Barcelona poch després d' haverse sublevat aquellas forsas.

Pero 'l públich no vá enterarsen fins lo mitj dia del dilluns: l' autoritat vá creure convenient guardárselas.

No alabém lo gust de l' autoritat. Lo mal pas pas-sarlo prest.

¿Qu' era que tenia pòr de que 'ns espantessim?

Aquí estém ja curats d' espant.

¿Qu' era poiser que tenia pòr d' altra cosa?

Pues tampoch hi havia perill: també estém curats de tonteria.

L' actitud del públich va ser de mera curiositat. En tots los semblants s' hi pintava l' afany d' adquirir noticias; pero fora d' aixó res més.

No hi havia ni temor ni entusiasme.

La opinió sensata sembla que encara dorm.

Y uns quants tiros més ó menos no bastan per despertarla.

En plena Rambla y al mitj del dia, un fulano va tenir l' humorada de posarse a llenzar crits subversius. Y un municipal va porta-lo pres a l' arcaldia.

Mal fet: lo lloch més indicat per aquestos esbalotadors es lo manicomí.

Perque sents un boig pot tenir ocurrencias parecidas en moments semblants.

A causa de la confosa redacció d' un telegrama de Madrid, va corre una estona la veu de que 'n Martínez Campos havia sigut mort d' una descarga dels amotinats.

Inmediatament va desferse l' error y varem sapiguer que al héroe de Sagunto no li ha passat res de nou.

Ho celebrém sincerament. Ab la escasses de distraccions que tenim a Espanya, seria sensible que perdesim una de las més notables.

En lo moment d' estallar la insurrecció, 'l capitá general de Madrid estava en lo teatro de la Alhambra hont se cantava *Un ballo in maschera*.

Un polisson va anar a avisarlo y 'l Sr. Pavia va abandonar lo teatro precipitadament.

—Está vist,—devia dirse—som al ball y hem de ballar.

Entre 'ls primers generals que en lo moment del perill varen corre a oferirse al ministre de la guerra, hi figura 'l general Salamanca.

Es molt natural y aplaudim la séva prontitut.

Pero hem observat que 'l senyor Salamanca se troba sempre disposat a acudir a tot arreu.

Se coneix qu' está a la que salta.

La humanitaria obra empresa per la premsa de Barcelona, ab motiu dels terremotos d' Andalusia, ha arribat a son terme.

Lo nou poble de Játar está ja acabat. Ios perjudicats pel terremoto han entrat en possessió de las novas casas que la caritat barcelonina ha aixecat y l' ajuntament s' ha fet càrrech de varios edificios públichs que donan al nou Játar un aspecte elegant y agradable.

Quan sigui hora darém més detalls d' aquest aconteixement: avuy nos reduhim a consignar lo fet, pera satisfacció dels nostres estimats lectors.

En los primers moments, quan las tropas sublevadas s' escaparen de Madrid, las autoritats van creure que 's dirigian al siti del Pardo, pero després va averiguarse que no.

Pues nosaltres creyém que si. Anessin allá hont anessin, s' ha de tenir present que de nit *tots los sitis son pardos*.

Sembla qu' está pres lo pressunto autor de la mort del brigadier Velarde. Es un estudiant de 22 anys, natural de Saragossa.

¡22 de juny de 1866! ¡lo quartel de Sant Gil! ¡22 anys!

Hi ha cifras y quartels que portan mala estrugancia.

La primera persona ab qui va conferenciar la Reyna a sa arribada a Madrid va ser en Martínez Campos.

¡Ah!

Un dels militars que més van bellugarse durant la famosa nit del complot, vá ser en Martínez Campos.

¡Oh!

Per lo que pogués succehir, lo govern havia reunit

en los primers moments numerosas forsas per acudir als llochs de més perill, quals forsas estaban baix lo mando de 'n Martínez Campos.

¡Oh!

Está vist que sense aquest bon senyor no 's pot fer res: per tot surt la séva importantíssima personalitat. Lo millor dia se 'ns apareix a l' escudella.

L' excés d' original y la indole dels aconteixements qu' estan desarrollantse, 'ns privan de contestar avuy a las cartas rebudas. Prèguem als nostres amichs que 'ns dispensin aquesta falta involuntaria.

En materia de concedir al pais las reformas promesas, en Sagasta ronseja molt.

Are de moment se concedirá 'l matrimoni civil, apartat ab salsa sagastina.

Lo matrimoni civil se celebrará a l' iglesia; hi assistirá lo jutje municipal, ó la persona que aquest delegui, y en paus ab lo papa.

Trindrem, donchs, matrimoni civil fregat ab polvos de mirall, per véure si passa.

En quant al sufragi universal diuen qu' en Sagasta 's reserva presentarlo a la tercera ó quarta legislatura. O més ben dit, lo dia del judici, a tres quarts de sis de la tarde.

Perque 'l mateix arribará en Sagasta a la quarta legislatura, que un servidor de vostés a las banyas de la lluna.

Vaja, lo de sempre.

A l' oposició molt ensenyar las dents, molt prometre, molt assegurar que farán, que diran y que no hi haurá consideració de cap mena que 'ls contingui.

Però pujan al poder... y ¡adiós mi dinero!

A molta gent l' escriure 'ls fa perdre 'l llegir.

Als sagastins lo menjar los fa perdre 'l cumplir.

Lo príncep Alejandro avants de anarse'n de Sofia va donar al Estat la séva dotació y tots los bens que havia adquirit durant lo seu regnat.

Es una fatalitat: no 'm poden ser simpátichs los reys sino a partir del dia que abdican la corona.

Lo mateix exactament va passarme ab D. Amadeo de Saboya.

Lo ministre Puigcerver als delegats de Hisenda:

«Necessito quartos, apretin.»

Los delegats de Hisenda al ministre Puigcerver:

«Es inútil escorre la llimona: no 'n surt ja una gota de such.»

Un dels més acerrims enemichs del sufragi universal, es en Martínez Campos.

Se comprén aquesta antipatia, tractantse del héroe de Sagunto.

Mentres hi haja batallons per pronunciar ¿per qué 's necessita, ni de qué serveix la voluntat del pais?

La Russia prepara 'ls séus batallons.

La Inglaterra prepara las sévas esquadras.

Austria s' arma, Italia s' arma, Fransa s' arma.

No se sent més que un crit:—¡Ay si vinchi!

Però aixó ja fa prop de un mes que dura, y ni la Russia 's mou, ni l' Inglaterra 's belluga y ni l' Austria, ni la Italia, ni Fransa deixan d' estar quietas.

Aquí tenen l' aspecte actual de la vella Europa.

¡Oh, las grans potencias!

Lo Duch de Sevilla s' ha escapat de Mallorca, ahont l' havian desterrat.

Lo cosí de la reyna regent havia donat paraula de honor de que no 's mouria de aquella terra.

Y en efecte, com a Borbón qu' es, va cumplir la paraula que tenia empenyada, fugit a Fransa.

Un periódich de Perpinyá li atribueix grans projectes.

«Suposa que se 'n anirá a Paris; pero que avants passarà per Bayona, a fi de posarse d' acort ab los *jeffes* del partit republicá que allí 's troban actualment.»

«A Paris—diu lo citat periódich—lo duch comensará una campanya contra la reyna regent. Se parla de la publicació de cartas comprometedoras per la reyna.»

¡Apreta mancol!

Y are si volen que 'ls diga una cosa, tot aixó de las cartas me tó a mí sense cuidado. Que las publiqui; las llegirém y en paus.

Are, lo que jo no puch consentir es que aquest manco pretengui venirse'n al camp republica.

Los homes que han fet la guerra ab lo rey de las

húngaras; que s' han passat després al rey de Sagramunt, y que sols moguts del despit, truquen a casa nostra, es inútil que truquin; a casa no se 'ls obra. Judas penjantse, va ensenyar lo camí que han de seguir tots los traidors.

Mossèn Pere Joan Puig es un capellà natural de Ribarroja, que acaba de ser detingut a Tarragona.

Fa temps que la policia 'l buscava, com a dueny de una maleta que temps endarrera havia sigut copada a Barcelona, la qual contenia 'ls següents objectes.

Escollin bè, que aquí la maleta fa a l' home. «Una pistola ab culata postissa, que 's transformava en carabina; una canana ab 18 cartutxos; 45 càpsules de distint calibre; una capsa de pólvora; dos llibres titolats: *Manà del sacerdote* y *Viva Jesús!*, dos bosses plenas de perdigons; una funda de revolver; dos rosaris y dos escapularis; alguns útils de afeytar; una llima y un purificador.»
¡Quina barreja!

Sentim moltíssim la separació del carter de Falset. D. Frederich Tarragó y Alentorn. Sabem qu' es una persona digna que desempenyava 'l carrech ab verdadera inteligencia y extranyem tant la seva destitució, que no duplém que 'l senyor Administrador, en bè del servey, tornarà a nomenar-lo a la major brevetat.

CARTAS DE FORA.—¡Mirém lo rector d' Artés si la sab llargal! Aquest dia va predicar que 'l escapulari del Carme no fa cap efecte si 'l mateix rector no 'l coloca sobre 'ls pits de las personas fervorosas. Y 'ls seus consells han sigut tant ben seguits, que entre las devotas que han acudit a la veu del sacerdot hi figura una joveneta molt agraciada que va estarse prop d' un' hora tancada ab ell... mentres lo reverent li posava 'l escapulari... ¡Alsa, senyor rector, quina vida si durava!

Lo capellà de Sudanell va permetres no fa molts dias la llibertat d' insultar a un jove que en lo Molt de Torres de Segre llegia la CAMPANA, assegurantli que 'l nostre periódich está excomunicat, com igualment los redactors, los impressors, los que 'l llegeixen, los que 'l senten llegir, etc. ¡Pobre rector de Sudanell! ¡Si ell sapigué que 'l eudemà mateix d' haverse explicat ell d' aquest modo varem fer una infinitat de suscripcions novales!

XARADA.

La primera es un diumenje en que la gent de Madrid surt dels catés y dels teatros, ca-i bè a la mitja nit.

L' un acón, anya a la dona, un altre a la que no será... es dir tothom acompauya a qui té d' acompauya.

Fa calor: n' hi ha molts que 's ventan, pensant quan vindrá l' hivern; n' hi ha d' altres que s' entretenen dihent mil pestes del govern.

Las autoritats, tranquilas, com es just y natural, prenen també la fresqueta sense pensar res de mal.

De moment se senten vivas, soan tiros d' fusell y la gent corra a amagarse, esparramantse en tropell.

La segona es—per las senyas—lo gran quartel de Sant Gil, hont a la quenta 's treballa ab activitat febril.

Los soldats de peu s' arreglan per da un passeig militar y 'ls de caball se preparan pera péndrehi també part.

Tot engiponantse, cridan ¡Viva naps! y ¡Viva cols! y altres dels crits que acostuman a malgastá 'ls espanyols.

Hi ha escándol y correddissas, sustos, embans d'erribats, paraulas un xich groixudas y altres varios disbarats.

Disparan la mar de tiros, se miran si están tots bè, s' encaminan a la porta y ja 'ls tenim al carré.

Luogo—aquesta es la tercera—sense perdre ni un instant, emprenen la passejada, qui corrent, qui galopant.

Ara s' aturan un rato, ara tornan a seguir, ara tomban, ara giran com qui no sab lo camí.

Los crits mentres tant aumentan, los tiros van abundant, per tot allí hont passan, arman un soroll del botavant.

Ningú porta cap bandera, ningú diu ben bè 'l que vol; lo petit exercit marxa dirigit... per ell tot sol.

Arriban per fi a la porta

d' un quartel algo apartat, truquen, los reben a tiros y 'l quartel queda tancat.

La quarta la forman varias columnas, que en un moment comensan a aná al darrera d' aquella cola de gent.

Los dels crits incomprendibles se dissipan com lo fum, gracias a las sevas camas y a la carencia de llum.

Passan minuts, passan horas; los uns fugint y fugint, los altres sempre al darrera, perseguint y perseguint.

Aquí 'n pescan tres ó quatre, allí 'n troban sis ó set, no deixan sense registre cova, marje ni poblet.

Surt lo sol: la gent curiosa vol sapiguer que ha pasat, y 'ls que ho saben una mica duhen que tot s' ha acabat.

Últims tochs de la xarada. Una pila de ferits, presos uns quants infelissos per lo dels tiros y 'ls crits.

Dos jefes morts; un sumari que aménassa ser molt breu, y qu' es molt fácil que acabi del modo que sols sab Déu.

Un desengany amarguissim gran terrible, abrumadó, y, sobre tot, un botxorno per l' honor de la nació.

Aquí tenen la xarada, trassada ràpidament per dos centas bayonetas mogudas inconscientment.

Jo no penso endevinarla perque, si 'ls haig de ser franch, es molt trist descifrá enigmas qu' están empapats de sanch.

C. GUMÀ.

Un simil del Globo:

Está 'l govern com aquell galan que ab tot y ser vell, tenia dos donas que 'l estimavan.

Das donas capritxosas: figurinse que a l' una li agradavan los cabells blancs y a l' altra 'ls negres. De manera que 'l galan deixantse arrancar los cabells negres per la primera y 'ls blancs per la segona, al cap de pochos dias se quedava més calvo que un ou de gallina.

* * *

Lo simil no pot ser més exacte. Los demócratas arrencan los cabells blancs del govern; y 'ls centralistas li arrencan los cabells negres. ¡Pobre D. Praxedes! De aquesta feta perdrá fins lo tupé.

Una noticia:

«D' Restituto Estirado, auxiliar de la secretaria de Hacienda ha sido declarado cesante.» ¡Pobre Sr. Estirado! ¡No 'n quedará poch de arronsado!

Segons los periódichs de Cuba s' han evaporat més de cent mil duros de la suscripció dels inutilitats en companya.

Y are 'ls que han perdut una cama en servey de la patria, que 'ls hi corrin al darrera: a véure si 'ls atrapan.

Un telégrama del Temps de París.

«Informan de Berlin al Daily News que, segons telégramas particulars de Madrid, la reina regent pateix la mateixa malaltia que 'l seu difunt espós. Pateix una afecció pulmonar que fa progressos alarmants.» Aixó ho hem traduhit textualment del Temps de París.

Diguém ab lo refrán. «Per grans veritats lo temps.»

Hi ha algun desacort entre alguns polítichs y en Zugasti, gobernador civil de Madrid, a conseqüencia de que aquest está empenyat en fer tancar alguns circuls polítichs ahont s' hi juga.

Los monárquichs de aquest pais son aixis.

No 'ls toquin 'l joch de las instituciones.

Ni 'l joch de blancas y negras.

Tous es un poble de la provincia de Valencia.

Quatre escolans de Tous tocavan a bon temps, va

caure un llamp al campanar, va matarne un y va ferir de mort als tres restants.

¡Y que 'n son de tous!

En proba de que a Fransa, desde que hi ha República ha aumentat considerablement lo número dels bojos, cita 'l corresponsal O del Brusí los següents datos:

«Segons nova estadística recient se contan actualment a Fransa 68.500 idiotas y 34.000 boigs.»

No hi ha que desesperarse, Sr. Corresponsal. La major part de aquest infelissos son monárquichs, que al veure que la monarquia es cada dia més impossible a Fransa, han perdut lo senderi.

Al Masnou, segons El Correo catalán, s' ha celebrat una festa católica.

En la qual festa, segons lo mateix periódich, lo jove Sr. Conti va cantar un solo de tiple.

Espania considerar lo que hauria succehit si arribia a sentirlo cantar lo rey d' As d' orol!

A LO INSEKTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Do-mi-na.
2. MUDANSA.—Burra-Borra-Barra.
3. CONVERSA.—Tivoli.
4. ROMBO.—

LL
R A P
R O D A S
L L A D O N E R
P A N E T
S E T
R

5. GEROGLÍFICH.—Tants caps, tants barrets.

XARADA.

La tres-quart de la Total té un fill que ha passat la quinta y 's creu que ab una filla Cinta podrá fácilmente casa l.

Jo juro no ho lograré, puig en Prima-dos-tres-quarta m' escrigué ahir una carta en la qual d' ell m' informá.

Diu qu' es un tros de quart-prima, y un jove en extrém talos, y qu' encar que aixó no fos ell a la quart-quint estima.

ASNEROLF ALKUSPA.

ANAGRAMA.

Ahi vespre 'm va di un jove: —Vinch de tot del Senyó Eudalt que demá vaji al Total pel carril de Vilanova.

L. C. Y PUJOL.

TRENCA-CLOSCAS.

—ALBERT, DOM RAPÉ.
—O! ES OR.

Combinar aquestas lletres de modo que digan lo nom de un antich y conegut general.

HEREU MECA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 4.—Consonant.
- 6 2.—Nota musical.
- 6 3 1.—Moneda.
- 5 7 6 3.—Nom de dona.
- 2 1 2 4 3.— » » »
- 3 4 5 3 4 3.— » » »
- 1 2 3 4 5 6 7.— » » home.
- 3 4 5 6 2 3.— » » dona.
- 3 5 2 1 3.— » » »
- 1 7 1 3.— » » »
- 3 4 3.— » » »
- 5 7.—Nota musical.
- 6.—Lletra.

AQUINO JOANA.

GEROGLÍFICH.

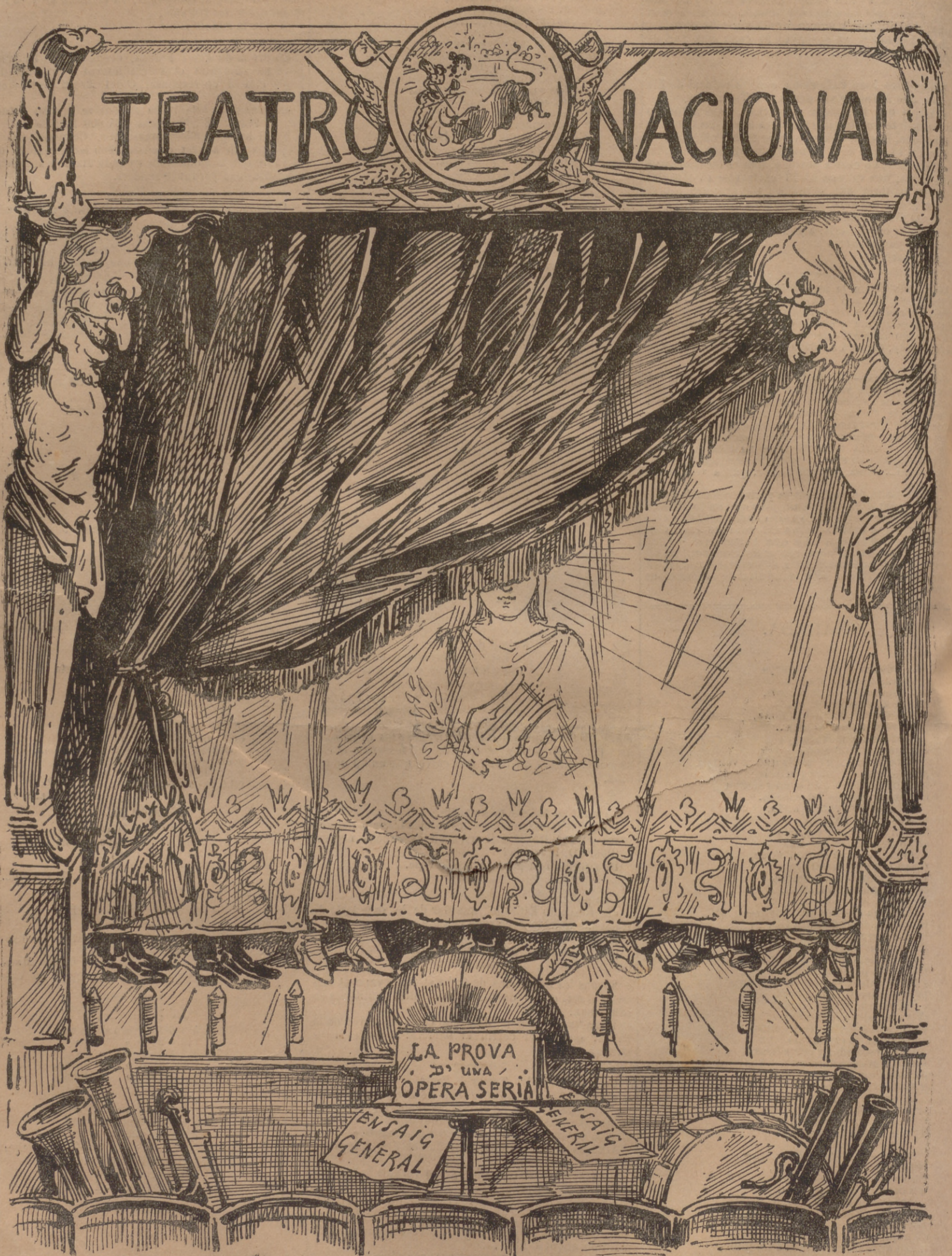
D. APR: I
metro
:QR I
Lila
BRIDA

CÓMICH D' HORTA.

LOPEZ. Editor.—Rambla del Mitj. 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

¡ULTIMA HORA!

Com que per ara tot vá á las foscas...
en boca closa no hi entran moscas.